

Agenda voor de jaarlijkse algemene vergadering

Op vrijdag 28 en zaterdag 29 maart zal de VVD haar jaarlijkse algemene vergadering houden, dit keer in Huize Maas, Vismarkt 52 te Groningen. De vergadering zal vrijdagavond om 20.00 uur beginnen, zaterdagochtend om 10.00 uur en zaterdagmiddag om 14.00 uur. De agenda luidt als volgt:

Vrijdagavond

1. Opening door de voorzitter.
  2. Rede door de heer mr. E. H. Toxopeus, voorzitter van de Tweede Kamerfractie.
  3. Begroeting van de gasten.
  4. Verslag van de commissie voor de notulen van de jaarlijkse algemene vergadering van 5 en 6 april 1968 te Maastricht.
  5. Benoeming van een notulencommissie voor de vergadering van 28 en 29 maart 1969.
  6. Jaarverslag van de secretaris.
  7. Rekening en verantwoording en jaarverslag van de penningmeester.
  8. Verslag van de commissie van voorlichting over de rekening en verantwoording van de penningmeester over het jaar 1968.
  9. Benoeming van een commissie van drie leden ter voorlichting van de algemene vergadering bij de behandeling van de rekening en verantwoording van de penningmeester over het jaar 1969.
  10. Voorstel van het hoofdbestuur tot centrale contributie-inning (zie de op pagina 8 van dit blad afgedrukte bijlage bij dit punt).
  11. Voorstel van het hoofdbestuur de minimumcontributie voor gewone leden van 27 jaar en ouder te verhogen van f 25 tot f 30 per jaar.
  12. Voorstel van het hoofdbestuur tot afdrachtregeling voor de afdelingen en kamercentrales. (Het hoofdbestuur moet hierover nog beslissen. Dit zal op 1 februari a.s. geschieden. Het voorstel zal in Vrijheid en Democratie worden gepubliceerd).
  13. Voorstel van het hoofdbestuur tot opnemings in het huishoudelijk reglement van de stemprocedure door middel van inlevering van stembriefjes (zie de op pagina 7 van dit blad afgedrukte bijlage bij dit punt).
  14. Voorstel van het hoofdbestuur tot herziening van het reglement op de kandidaatstelling voor leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal (zie de op pagina 9 van dit blad afgedrukte bijlage bij dit punt).
- N.B. De commissie tot herziening van het reglement op de kandidaatstelling voor leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft in een uitvoerig interim-rapport, dat aan de Partijraad en aan de betrokken afdelingen is toegezonden, haar standpunt kenbaar gemaakt naar aanleiding van de voorstellen van de afdelingen Amsterdam, Apeldoorn, Ede en Loosdrecht, die op de Beschrijvingsbrief voor de buitengewone algemene vergadering te Hilversum op 15 en 16 november 1968 voorkwamen. De commissie adviseerde tot afwijzing van deze voorstellen en heeft ze derhalve niet in het gewijzigde reglement op de kandidaatstelling voor leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal verwerkt. Indien deze afdelingen hun voorstellen wensen te handhaven, kunnen zij deze in de vorm van amendementen of wijzigingsvoorstellen indienen. De sluitingstermijn valt op 27 februari 1969.*
15. Voorstel van het hoofdbestuur tot enige wijzigingen in de reglementen op de kandidaatstelling voor de Provinciale Staten en de Gemeenteraden (zie de op pagina 11 van dit blad afgedrukte bijlage bij dit punt).
  16. Voorstel van het hoofdbestuur tot wijziging van artikel 2 van het reglement voor de commissie van Beroop en artikel 2 van het reglement voor de commissie voor de reglementen (zie de op pagina 7 van dit blad afgedrukte bijlage bij dit punt).
  17. Voorstel van de afdeling De Bilt-Bilthoven tot wijziging van lid 3 en 5 van artikel 16 van de statuten:

de woorden „en kamercentrales” te vervangen door: „centrales, door de algemene vergadering benoemde commissies, ieder van beide uit de leden der partij gevormde fracties in elk der Kamers van de Staten-Generaal, landelijke studiekringen en afzonderlijke groepen van leden der partij, waarvan het reglement is goedgekeurd door het hoofdbestuur.”

Toelichting:

Behalve het hoofdbestuur en 16 kamercentrales kunnen ook honderden afdelingen voorstellen op de agenda van de algemene vergadering doen plaatsen resp. amendementen daarop of wijzigingsvoorstellen indienen. Het wordt een goede zaak geacht, als ook de overige centrales, de Kamerfracties, de door de partijvergadering benoemde commissies en de landelijke groeperingen, als bedoeld in art. 51 van het huishoudelijk reglement, hetzelfde recht krijgen en niet gedwongen worden de zinloze omweg te bewandelen van het vooraf instemming zien te verwerven van een plaatselijke afdeling, als het hoofdbestuur niet zelf bereid is de voorstellen op de agenda te plaatsen.

Advies hoofdbestuur:

Het hoofdbestuur gevoelt niet voor wijziging van artikel 16, derde en vijfde lid van de statuten in de door de afdeling De Bilt-Bilthoven voorgestelde zin. Bij de commissies, de Kamerfracties, de stichting Organisatie Vrouwen in de VVD en de Liberale Internationale bestaat geen behoefte aan de uitbreiding van hun bevoegdheden. Nimmer is gebleken dat statencentrales deze behoefte wel zouden gevoelen. Met het Liberaal Democratisch Centrum is onlangs een regeling getroffen, waarbij aan de wensen van dit Centrum om voorstellen bij de algemene vergaderingen te kunnen indienen op zodanige wijze is tegemoet gekomen, dat het Liberaal Democratisch Centrum zich daarmee heeft verenigd. De conclusie van het hoofdbestuur is derhalve dat aan de door deze afdeling voorgestelde wijziging geen behoefte bestaat. Het hoofdbestuur heeft overigens ernstige bezwaren tegen doorbreking van de organisatiestructuur, waarbij de afdelingen, die het stemrecht hebben, het recht van initiatief gedeeld zouden zien met vele andere organen in de partij.

18. Voorstel van de afdeling De Bilt-Bilthoven tot instelling van een commissie tot herziening van structuur en organisatie van de partij.

Toelichting:

De huidige structuur en organisatie van de partij zijn het resultaat van een pragmatische ontwikkeling, dat niet in overeenstemming is met de eisen, die aan een moderne partij gesteld moeten worden. Er is bijv. een uitvoerige regeling met betrekking tot de commissie voor de reglementen (die in het meer dan 20-jarig bestaan van de partij zoal niet nooit, dan toch vrijwel nooit van belang is geweest), terwijl over de vaststelling en/of wijziging van beginselprogramma, verkiezingsprogramma enz. niets is geregeld. Van een werkelijke uitspraak van de leden van de partij met betrekking tot de 3 commissies, krachtens het huishoudelijk reglement ingesteld en de 9 vaste door het hoofdbestuur ingestelde commissies is geen sprake: dit geldt zowel met betrekking tot de regeling van hun werkzaamheden als t.a.v. de samenstelling, zittingsduur der leden enz. Dienovereenkomstig hebben deze commissies, evenmin als de ad hoc ingestelde commissies het recht zelf bij de partij voorstellen in te dienen, zich in geval van conflict tot de algemene vergadering te wenden enz.

Met dit voorstel wordt beoogd een commissie in te stellen, die tot taak krijgt de algemene vergadering voorstellen te doen tot aanpassing van de partijstructuur — en dienovereenkomstig statuten en huishoudelijk reglement — waardoor een sterkere democratisering van de organisatie van onze partij wordt bereikt.

Advies Hoofdbestuur:

Ook ten aanzien van dit voorstel is het hoofdbestuur van mening dat het geen aanbeveling verdient dit te aanvaarden. Sinds begin 1963 zijn tal van

reorganisaties doorgevoerd. Daarover is eerst een algemene vergadering gehouden in het voorjaar van 1963, waarbij de meest urgente reorganisaties, zoals een andere wijze van verkiezing van het hoofdbestuur en het invoeren van een aantal regels over onverenigbaarheid van functies, werden aangenomen. Volgens is een uitgebreide commissie aan het werk geweest voor een algemene herziening van de statuten, het huishoudelijk reglement en de reglementen op de kandidaatstelling. De resultaten van deze commissie studie zijn behandeld door de jaarlijkse algemene vergadering 1965 te Zwolle. Daarna is nog incidenteel getracht het reglement op de kandidaatstelling voor de Tweede Kamer grondig te herzien. Van de voorgestelde herzieningen werd de voornaamste — invoering van kwaliteitszetsels — door de jaarlijkse algemene vergadering 1966 te Amsterdam verworpen. Ten slotte zal in de komende jaarlijkse algemene vergadering weer een aantal artikelen van de statuten en het huishoudelijk reglement worden herzien in verband met het voorstel van het hoofdbestuur tot centrale contributie-inning. Voorts zal nog een aantal wijzigingen worden voorgesteld in de reglementen op de kandidaatstelling.

Het hoofdbestuur is van mening dat uit dit alles slechts kan worden afgeleid dat de verbetering van de organisatie en de structuur van de partij voortdurend de aandacht heeft van het hoofdbestuur en van de leden, zodat het instellen van een commissie, die wederom alles nauwkeurig zou moeten bestuderen overbodig is.

19. Voorstel van de afdeling 's-Gravenhage om aan de Vereniging van Staten- en Raadsleden van de VVD te verzoeken een commissie te benoemen met als opdracht een rapport met ontwerp-resoluties aan de partij voor te leggen met als onderwerp o.m. de volgende punten:

- a. Advies omtrent eventuele grondige wijzigingen in aantal en grenzen van de provincies.
- b. In samenhang met a. te adviseren omtrent instelling, taak en bevoegdheden van gemeenschappelijke regelingen, agglomeratieraden, stadsgevesten en openbare lichamen als Rijnmond.
- c. Advies omtrent eventuele vereenvoudiging en verbetering in de thans zeer omslachtige procedure voor wijziging van gemeentegrenzen en samenvoeging van gemeenten.
- d. Advies omtrent te hanteren normen voor het bepalen van de minimaal noodzakelijk geachte omvang van een gemeente, zowel naar oppervlakte als naar inwonertal als anderszins.

Toelichting:

De tekst van dit ontwerp-besluit spreekt voor zichzelf.

Advies hoofdbestuur:

Het voorstel tot instelling van een commissie door de Vereniging van Staten- en Raadsleden van de VVD ter bestudering van de bestuurlijke herindeling is door het hoofdbestuur niet overgenomen, aangezien de Vereniging van Staten- en Raadsleden reeds een soortgelijke commissie heeft ingesteld. Deze adviescommissie Gemeentelijke Herindeling en Grenswijziging is op 26 september jl. door de voorzitter der vereniging de heer D. W. Dettmeijer, geïnstalleerd. De taak der commissie is advies uit te brengen inzake wetsontwerpen betreffende herindeling van gemeenten. In zijn installatie-toespraak heeft de heer Dettmeijer geattendeerd op de reeds grote problemen rond de agglomeraties Leiden, 's Gravenhage en Eindhoven, en niet te vergeten de problematiek welke rond het orgaan Rijnmond speelt. Bij de bestudering van deze problematiek zal de commissie nauwgezet de kostenbesparende factor en het belang van de individuele burger in het oog houden. Verder zal de commissie zich over de volgende punten buigen: dualisme, geografische ligging der gebiedsdelen, al dan niet een vierde bestuurslaag, kringentheorie, de inspraak van de burger enz.

20. Voorstel van de afdeling 's-Gravenhage tot instelling van een vaste landelijke commissie voor werknemersaangelegenheden, welke geheel dient te bestaan uit werknemersleden der partij, behorende tot verschillende inkomensgroepen. De personele sa-

Amendementen

De afdelingen en Kamercentrales van de VVD kunnen, ingevolge artikel 16, lid 5, van de statuten tot 27 februari bij het hoofdbestuur amendementen of wijzigingsvoorstellen indienen op de in de hierbij afgedrukte beschrijvingsbrief (agenda) voor de jaarlijkse algemene vergadering opgenomen voorstellen.

menstelling der commissie ware aan het hoofdbestuur over te laten. De commissie zal tot taak hebben, hoofdbestuur en algemene vergadering der partij desgevraagd of uit eigen beweging te adviseren omtrent alle aangelegenheden die voor werknemers van belang zijn. Tot de taak van de commissie zal verder behoren het doen van voorstellen tot vergroting van de werfkraft van de VVD onder loontrekkers.

Toelichting:

In aanmerking nemende dat de Nederlandse beroepsbevolking voor ruim 80 pct. uit loontrekkende werknemers bestaat en dat de VVD een volkspartij beoogt te zijn, meent de afdeling 's-Gravenhage dat onze partij, naast de reeds bestaande functionele commissies voor andere groeperingen als middenstanders en agrariërs, zeker een orgaan behoort te hebben, waarin in het bijzonder aandacht kan worden geschonken aan werknemersaangelegenheden. Het ontbreken van een dergelijk orgaan kan de indruk wekken, dat de werknemersbelangen in onze partij achtergesteld worden bij de belangen van de zelfstandigen, ja zelfs, dat onze partij in wezen geen partij voor werknemers is. Het instellen ervan zou niet alleen deze indruk kunnen wegnemen, maar zelfs van positieve invloed kunnen zijn op de indruk die werknemers van de VVD hebben.

Afgezien van het hierboven genoemde motief acht de afdeling 's-Gravenhage het in het algemeen nuttig en wenselijk, dat de liberale werknemers de gelegenheid krijgen zich als zodanig in de partij te laten horen. Dit kan de meningsvorming in de VVD over werknemersaangelegenheden zeer ten goede komen. De commissie zou voorts waardevolle arbeid kunnen leveren door voorstellen te doen, welke kunnen leiden tot vergroting van het werknemersbestand in de VVD.

Teneinde de bovengestelde doeleinden zo goed mogelijk te kunnen bereiken, ware de commissie samen te stellen uit werknemersleden van onze partij, voor zover mogelijk uit lagere en middelbare inkomensgroepen.

Personen in dienst van een openbaar lichaam zouden voor de samenstelling van deze commissie niet als werknemers moeten worden beschouwd.

Advies hoofdbestuur:

Het hoofdbestuur zou dit voorstel niet in deze vorm aan de algemene vergadering willen aanbevelen. Het hoofdbestuur meent dat een sub-commissie gevormd zou dienen te worden door de sociaal-economische commissie. Voor de bezetting van deze sub-commissie zou de sociaal-economische commissie wellicht dienen te worden uitgebreid, teneinde daarin inderdaad meer stemmen van werknemers te kunnen horen.

21. Voorstel van de afdeling Utrecht om de procedure van de bespreking van het beleid der Kamerfracties en van het hoofdbestuur door de algemene vergadering zo aan te passen dat de gelegenheid bestaat voor repliek en dupliek.

Advies hoofdbestuur: Het hoofdbestuur heeft tegen dit voorstel geen formele bezwaren doch meent, gezien de ervaring, dat de tijd voor re- en dupliek ten enen male ontbreekt. Indien een duidelijke behoefte aan repliek bestaat, zal het hoofdbestuur zich daartegen niet verzetten als de tijd het ook maar enigszins toelaat.

22. Vragen over het beleid van het hoofdbestuur.

23. Vragen over het beleid van de redactie van Vrijheid en Democratie.

(Vervolg op pag. 7)

Herziening huishoudelijk reglement

Artikelen over stemrecht

(Bijlage bij punt 13 van de agenda voor de jaarlijkse algemene vergadering)

Tijdens de algemene vergaderingen te Maastricht en te Hilversum is geëxperimenteerd met stemming door middel van inlevering van stembriefjes. Het hoofdbestuur meent dat het resultaat gunstig is geweest en dat derhalve het huishoudelijk reglement op dit punt gewijzigd dient te worden teneinde het stemmen door inlevering van stembriefjes mogelijk te maken zonder telkens eerst een bijzonder besluit daartoe te nemen. Daarom stelt het hoofdbestuur de hieronder afgedrukte wijzigingen van het huishoudelijk reglement voor.

ARTIKEL 48.

1. Over zaken wordt volgens beslissing

van de vergadering mondeling, bij handopsteken of door inlevering van stembriefjes bij afzonderlijke stembureaus gestemd. Ingeval van stemming door inlevering van stembriefjes bij afzonderlijke stembureaus worden drie stembureaus geformeerd, waarbij het eerste stembureau de voorstemmen, het tweede stembureau de tegenstemmen en het derde stembureau de blancostemmen in ontvangst neemt. Bij ieder stembureau wordt in een duidelijk leesbaar opschrift vermeld of het daar in te leveren stembriefje zal gelden als voor-, tegen- of blancostem.

2. Bij stemming over zaken wordt beslist bij volstrekte meerderheid van stemmen. Indien de stemmen staken, wordt het voorstel geacht te zijn verworpen. Blanco en ongeldige stemmen worden niet meegeteld bij de bepaling van de volstrekte meerderheid.

ARTIKEL 49, TWEEDE LID

2. Over personen wordt volgens beslissing van de vergadering schriftelijk of door inlevering van stembriefjes bij afzonderlijke stembureaus gestemd. Ingeval van stemming door inlevering van stembriefjes bij afzonderlijke stembureaus worden evenzoveel stembureaus

geformeerd als er kandidaten zijn, waarbij elk stembureau de op een bepaalde, tevoren aangegeven kandidaat uitgebrachte stemmen in ontvangst neemt. Voorts wordt een stembureau geformeerd voor het in ontvangst nemen van de blancostemmen. Bij ieder stembureau wordt in een duidelijk leesbaar opschrift vermeld of het daar in te leveren stembriefje zal gelden als blancostem, dan wel als uitgebracht op de in het opschrift vermelde persoon.

TOELICHTING:

Stel dat bij de aanwijzing van de kandidaat voor de vijfde plaats op een kandidatenlijst door de vergadering vier personen worden genoemd, te weten de heren A en B en de dames C en D. Er worden dan vijf stembureaus geformeerd waarbij respectievelijk de stembriefjes voor de kandidaten A, B, C en D alsmede de blancostemmen kunnen worden ingeleverd. Door het aantal ingeleverde briefjes per bureau te tellen, staat vast hoeveel stemmen elk dezer vier kandidaten heeft verkregen. Door optelling van alle geldig op de vier kandidaten uitgebrachte stemmen en deling van deze som door twee, wordt de verste meerderheid berekend.

OVERGANGSBEPALING

Deze wijzigingen treden onmiddellijk in werking.

Bijlage bij punt 16 van de agenda

Reglement commissie van beroep

Wijziging art. 2, tweede lid.

Uiterlijk tien weken voor de desbetreffende algemene vergadering maakt het hoofdbestuur aan de afdelingen en kamercentrales bekend wie het kandidaat stelt voor het lidmaatschap en het plaatsvervangend lidmaatschap van de commissie. Gedurende zes weken daarna kunnen de ledenvergaderingen van de afdelingen en de centralevergaderingen van de kamercentrales hunnerzijds kandidaten stellen. Iedere vergadering mag niet meer kandidaten stellen dan er te vervullen plaatsen zijn. Zodanige kandidaatstelling is slechts geldig indien zij vergezeld gaat van een door de betrokken kandidaat ondertekende bereidverklaring het lidmaatschap der commissie ingeval van verkiezing te aanvaarden. De aldus gestelde kandidaten worden door het hoofdbestuur bekend gemaakt.

Reglement commissie voor de reglementen

Wijziging art. 2, tweede lid.

Dezelfde tekst als boven.

TOELICHTING:

Tot nu toe dient het hoofdbestuur voor elke te vervullen plaats een voordracht van twee kandidaten op te stellen, uit welke voordracht de algemene vergadering moet kiezen, zonder recht van de afdelingen of de kamercentrales hunnerzijds andere kandidaten te stellen. Het opmaken van een voordracht van twee kandidaten leidde iedere keer tot de onplezierige situatie dat een tweede kandidaat bereid gevonden diende te worden, hoewel de kans dat hij of zij verkozen zou worden, uiterst gering was. Daarom werd de kandidaat voor de tweede plaats voor de eerste plaats als tweede kandidaat gesteld en de kandidaat voor de derde plaats als tweede kandidaat voor de tweede plaats enz. Het hoofdbestuur acht deze gang van zaken onbevredigend en geeft daarom de voorkeur aan enkelvoudige kandidaatstelling door het hoofdbestuur met het recht voor de ledenvergaderingen van de afdelingen en de centralevergaderingen van de kamercentrales tegenkandidaten te stellen.

Oranjeplein

(Vervolg van pag. 4)

station over negen maanden een begin zal worden gemaakt. Er zijn dus spijkers met koppen geslagen. Dat is verheugend. Maar uit een publikatie van het Binnenhof blijkt, dat het ministerie van verkeer en waterstaat heel wat minder waarde hecht aan de totstandkoming van de zgn. Schiphollijn, die haar voorlopige eindpunt in het nieuwe Haagse station zou krijgen. Volgens dezelfde publikatie heeft drs. J. Verschuure, verbonden aan de Rijksplanologische dienst, verklaard helemaal niet in de verwezenlijking van de denkbeelden van de NS te geloven. Dat is een krasse uitlating. Volgens drs. Verschuure zal de auto op alle fronten van de trein winnen in de toekomst.

We zijn geneigd deze futurologische uitspraak met een flinke korrel zout te nemen. Natuurlijk zal het autopark in ons land nog belangrijk toenemen, maar vooral in de Randstad zal deze toeneming wat de verzadiging van de opnemingscapaciteit van het wegennet betreft, waarschijnlijk binnen niet al te lange tijd zijn bereikt. En dat betekent, dat het openbaar vervoer de mens straks sneller zal kunnen verplaatsen dan de auto.

Zo'n voorspelling als die van drs. Verschuure doet ons denken aan opvattingen van vooroorlogse stedenbouwkundigen, die voor Den Haag geen hoogbouw zagen weggelegd. In nauwelijks dertig jaar een volkomen verouderd standpunt, zoals de praktijk heeft aangetoond. Het zou wel eens kunnen zijn, dat de NS het met haar plan „Spoor naar 75” meer bij het rechte eind heeft dan de kennis van de moderne wetenschap der futurologie thans reikt.

Agenda (vervolg)

(Vervolg van pag. 6)

24. Rondvraag.

Afgevaardigden van afdelingen die bij de punten 22, 23 en 24 het woord wensen te voeren gelieven hiervan vóór 24 maart 1969 schriftelijk mededeling te doen aan het algemeen secretariaat onder opgave van het ter sprake te brengen onderwerp.

Zaterdagochtend

25. Antwoord van het hoofdbestuur op de vragen over zijn beleid gesteld.

26. Antwoord van de redactie van Vrijheid en Democratie op de vragen over haar beleid gesteld.

27. Vragen over het beleid der Kamerfracties.

Het verdient aanbeveling dat afgevaardigden van afdelingen die bij dit punt speciale onderwerpen ter sprake willen brengen hiervan vóór 24 maart 1969 mededeling doen aan het algemeen secretariaat zodat de Kamerleden de gelegenheid hebben zich hierop voor te bereiden.

Zaterdagmiddag

28. Benoeming van een voorzitter.

Wegens drukke werkzaamheden in bedrijf en bedrijfsleven heeft de voorzitter, ir. K. van der Pols, besloten zijn functie ter beschikking te stellen zodat in de vacature van het voorzitterschap moet worden voorzien.

Overeenkomstig zijn bevoegdheid krachtens artikel 22, 1e lid, van het huishoudelijk reglement van de partij stelt het hoofdbestuur kandidaat voor het voorzitterschap van de partij mevrouw G. V. van Someren-Downer te Rotterdam.

Krachtens artikel 22, 2e lid, van het huishoudelijk reglement zijn tot kandidaatstelling ter vervulling van deze plaats in het dagelijks bestuur ook de ledenvergaderingen van alle afdelingen bevoegd; de ledenvergadering van iedere afdeling mag voor deze te vervullen plaats één kandidaat opgeven.

Het hoofdbestuur heeft het tijdstip waarvoor deze kandidaatstelling dient plaats te vinden vastgesteld op 1 februari 1969.

29. Benoeming van een onder-voorzitter.

Wegens periodieke aftreding van de heer drs. J. A. F. Roelen te Zwolle, die zich niet herkiesbaar heeft gesteld, moet in de vacature van het ondervoorzitterschap worden voorzien.

Indien mevrouw Van Someren tot voorzitter van de partij wordt verkozen komt haar reeds eerder gestelde kandidatuur voor het ondervoorzitterschap van de partij te vervallen.

Overeenkomstig zijn bevoegdheid krachtens artikel 22, 1e lid, van het huishoudelijk reglement van de partij stelt het hoofdbestuur kandidaat voor het ondervoorzitterschap van de partij de heer mr. H. P. Talsma te Enschede. Krachtens artikel 22, 2e lid, van het huishoudelijk reglement, zijn tot kandidaatstelling ter vervulling van deze plaats in het dagelijks bestuur ook de ledenvergaderingen van alle afdelingen bevoegd; de ledenvergadering van iedere afdeling mag voor deze te vervullen plaats één kandidaat opgeven.

Het hoofdbestuur heeft het tijdstip waarvoor deze kandidaatstelling dient plaats te vinden vastgesteld op 1 februari 1969.

30. Benoeming van een penningmeester.

Wegens periodieke aftreding van de heer S. J. van den Bergh te Wassenaar, die ingevolge artikel 53 van het huishoudelijk reglement wegens het bereiken van de 70-jarige leeftijd niet herkiesbaar is, moet in de vacature van het penningmeesterschap worden voorzien.

Als enige kandidaat is gesteld de heer A. W. J. Caron te Wassenaar.

Aangezien tegenkandidaten ontbreken zal deze benoeming overeenkomstig artikel 49 van het huishoudelijk reglement zonder stemming geschieden.

31. Benoeming van een secretaris.

Wegens periodieke aftreding van de heer dr. A. J. Vis te Bussum die zich herkiesbaar heeft gesteld moet in een vacature in het dagelijks bestuur worden voorzien.

Als enige kandidaat is gesteld de heer dr. A. J. Vis te Bussum. Aangezien tegenkandidaten ontbreken zal deze benoeming overeenkomstig artikel 49 van het huishoudelijk reglement zonder stemming geschieden.

32. Installatie van de nieuwe leden van het dagelijks bestuur.

33. Benoeming van zes leden van het hoofdbestuur.

Aan de beurt van periodieke aftreding als lid van het hoofdbestuur zijn:

voor de rijkskieskring Tilburg de heer F. J. Melzer te Breda; voor de rijkskieskring Nijmegen de heer ir. W. van der Ham te Nijmegen; voor de rijkskieskring 's-Gravenhage de heer dr. ir. A. W. G. Koppejan te 's-Gravenhage; voor de rijkskieskring Haarlem de heer H. Wiegels, wonende te Amsterdam, lid van de afdeling Laren-Blaricum;

voor de rijkskieskring Zwolle de heer mr. H. P. Talsma te Enschede;

voor de rijkskieskring Assen de heer mr. dr. H. K. de Langen te Meppel.

Allen zijn terstond herkiesbaar. De heren dr. ir. A. W. G. Koppejan te 's-Gravenhage en mr. dr. H. K. de Langen te Meppel hebben zich niet herkiesbaar gesteld.

Kandidaat gesteld voor het lidmaatschap van het hoofdbestuur zijn:

voor de rijkskieskring Tilburg:

F. J. Melzer te Breda (aftredend), door de afdeling Breda;

voor de rijkskieskring Nijmegen:

Ir. W. van der Ham te Nijmegen (aftredend) door de afdeling Nijmegen;

voor de rijkskieskring 's-Gravenhage:

drs. A. van Boven te 's Gravenhage, door de afdeling 's-Gravenhage;

voor de rijkskieskring Haarlem:

H. Wiegels, wonende te Amsterdam, lid van de afdeling Laren — Blaricum (aftredend), door de afdeling Laren-Blaricum;

voor de rijkskieskring Zwolle:

Tj. H. Stikker te Emmeloord, door de afdelingen Almelo en Avereest,

mr. H. P. Talsma te Enschede (aftredend), door de afdelingen Enschede en Hengelo (Ov.),

(subsidiar, voor het geval de heer Talsma tot ondervoorzitter wordt verkozen: P. C. Vogely te Diepenheim, door de afdelingen Enschede en Hengelo (Ov.).

N.B. Met het oog op de kandidatuur van de heer Talsma voor het ondervoorzitterschap van de partij is de termijn waarbinnen de ledenvergaderingen van de afdelingen in de rijkskieskring Zwolle kandidaten voor deze plaats in het hoofdbestuur kunnen stellen verlengd tot 1 februari 1969.

voor de rijkskieskring Assen:

O. Tammens te Oosterhesselen, door de afdeling Meppel.

Waar tegenkandidaten ontbreken, zullen de benoemingen overeenkomstig artikel 49 van het huishoudelijk reglement zonder stemming geschieden.

34. Antwoord van de Kamerfracties op de vragen over hun beleid gesteld.

35. Sluiting door de voorzitter.

N.B. Indien bij de behandeling van de punten 28, 29 en 33 stemmingen dienen te worden gehouden, zullen de toelichtingen op de kandidaten gehouden worden voorafgaand aan punt 25 van de beschrijvingsbrief, terwijl de stemmingen voor zover mogelijk direct daarnaaropvolgend zullen plaatsvinden, opdat de telling der stemmen kan geschieden tijdens de behandeling van de punten 25, 26 en 27 van de beschrijvingsbrief.

Voorstel tot centrale contributie-inning

Wijziging van statuten en huishoudelijk reglement

(Bijlage bij punt 10 van de agenda voor de jaarlijkse algemene vergadering)

Statuten

Artikel 5:

derde lid: eerste volzin vervalt.

Toelichting:

Het is met een centrale contributie-inning niet goed te verenigen dat sommige leden geen contributie betalen. Bovendien heeft de ervaring geleerd dat van het voorrecht van contributievrijstelling geen gebruik wordt gemaakt. Dat ereleden en leden van verdienste dezelfde rechten hebben als gewone leden, spreekt vanzelf.

Artikel 8 (nieuwe tekst):

1. Aanmelding voor het lidmaatschap geschiedt bij het algemeen secretariaat, bij het afdelingsbestuur of — daar, waar geen afdeling is — bij het bestuur van de kamercentrale, waarin de gemeente van inwoning is gelegen.

2. Het bestuur van de afdeling onderscheidenlijk van de kamercentrale beschikt op deze aanmelding binnen twee maanden na de datum van aanmelding.

3. In bijzondere gevallen kan het hoofdbestuur desgevraagd goedvinden dat een lid geen deel uitmaakt van een afdeling of van een kamercentrale. In dat geval beschikt het hoofdbestuur op de aanmelding binnen twee maanden na de datum van aanmelding.

4. Indien niet binnen twee maanden op een aanmelding als lid is beschikt, wordt de aanmelding geacht te zijn aanvaard.

5. Tegen een afwijzende beschikking op een aanmelding, als in het tweede en derde lid bedoeld, kan de betrokkene binnen vier weken na dagtekening ervan bij aangetekend schrijven beroep instellen bij een door de algemene vergadering aan te wijzen commissie van beroep. Indien de commissie van beroep geen uitspraak heeft gedaan binnen één jaar nadat het beroep is ingesteld, wordt het beroep geacht te zijn toegevoerd.

Toelichting:

In lid 1 is de redactie aangepast aan de praktijk die bij centrale ledenwerfingacties gevolgd moest worden.

In lid 2, 3 en 4 zijn betere waarborgen voor nieuwe leden opgenomen. In lid 3 is bovendien rekening gehouden met hetgeen reeds was bepaald in artikel 10, lid 6 (oud).

In lid 5 is dezelfde redactie gevolgd als in artikel 9, lid 3 (oud).

Artikel 9:

lid 3: „...bedoeld in art. 8, tweede lid” wordt: „...bedoeld in art. 8, vijfde lid.”

lid 7: Een lid dat, ondanks daartoe driemaal een verzoek te hebben ontvangen, gedurende één maand na verzending van het laatste verzoek nalatig is gebleven zijn contributie te betalen, zal na verloop van die maand door het hoofdbestuur van de ledenlijst worden afgevoerd. Afvoering van de ledenlijst heeft echter niet ten gevolge dat de verplichting tot contributiebetaling over het lopende jaar vervalt. In het derde verzoek tot betaling van de contributie wordt het lid op deze bepalingen gewezen. Van de afvoering van de ledenlijst zendt het hoofdbestuur binnen een maand schriftelijk bericht aan de betrokkene en aan het bestuur van de afdeling onderscheidenlijk van de kamercentrale waarbij het lid is ingeschreven.

Toelichting:

De bedoeling is dat de leden in december een verzoek tot contributiebetaling met een stortings/overschrijvingskaart van de PCGD ontvangen. In de toelichting zal zijn vermeld dat betaling vóór 1 februari dient te geschieden. Na 1 februari volgt dan een eerste aanmaning (tweede verzoek). Per 1 maart volgt een tweede aanmaning (derde verzoek) verhoogd met kosten. Wie op 1 april nog niet heeft betaald wordt afgevoerd en ontvangt daarvan bericht. De afdelingen

ontvangen overzichten van de betalingen en kunnen na 1 april nog trachten zelf de contributie te innen. In verband met de kosten van verzending van het weekblad is het van belang niet al te lang te wachten met afvoering van de ledenlijst. Het over te schrijven bedrag zal in de girokaart niet zijn ingevuld zodat de leden de te betalen bijdrage zelf kunnen verhogen of — ingeval van dispensatie — kunnen verlagen.

Artikel 10 (nieuwe tekst):

1. De leden betalen aan het hoofdbestuur jaarlijks voor 1 februari een contributie, waarvan de minimum-bedragen zijn vastgesteld bij het huishoudelijk reglement van de partij.

2. Het hoofdbestuur draagt van de ontvangen contributies jaarlijks voor 1 mei bij of krachtens het huishoudelijk reglement van de partij vast te stellen gedeelten af aan de afdelingen en aan de kamercentrales tot welke de leden, van wie de contributies zijn ontvangen, behoren.

3. De ledenvergaderingen van de afdelingen zijn bevoegd een contributie vast te stellen, waarvan het bedrag hoger is dan de bij huishoudelijk reglement vastgestelde minimum contributie. Dit meerdere gedeelte wordt door het hoofdbestuur in zijn geheel aan de betrokken afdeling afgedragen.

Toelichting:

De afdrachtregeling dient nu in omgekeerde richting te werken; 1 mei is de laatste datum van betaling door het hoofdbestuur. Het spreekt vanzelf dat in 1970 zo spoedig mogelijk voorschotbedragen betaald zullen moeten worden in verband met kosten die de afdelingen moeten maken voor de verkiezingscampagnes voor staten- en raadsverkiezingen.

Artikel 15:

Vijfde lid vervalt per 1 januari 1972. Zesde lid wordt vijfde lid; zevende lid wordt zesde lid.

Toelichting:

Aangenomen mag worden dat per 1 januari 1972 de achterstallige verplichtingen van de afdelingen zijn geregeld of verrekend, zodat dan aan de bepaling van het vijfde lid geen behoefte meer bestaat.

Artikel 20:

Bij huishoudelijk reglement en verdere bijzondere reglementen die overeenkomstig artikel 17 zijn vastgesteld, kunnen andere partij-organen worden ingesteld en kunnen hun samenstelling en bevoegdheden worden geregeld.

Toelichting:

Deze wijziging houdt geen verband met de centrale contributie-inning. Aan deze wijziging bestaat echter behoefte omdat de verkiezingsraad — welks instelling, samenstelling en bevoegdheden niet bij statuten of huishoudelijk reglement, maar bij het reglement op de kandidaatstelling voor leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn geregeld — op deze wijze statutaire grondslag krijgt, die hij in feite altijd gemist heeft. Hetzelfde geldt voor de gecombineerde kamercentrale die wordt geformeerd ingevolge het reglement op de kandidaatstelling voor leden van de Provinciale Staten in de provincies Noord-Brabant, Gelderland, Zuid- en Noord-Holland.

Huishoudelijk reglement

Artikel 37, tweede lid:

2. Het bestuur ener afdeling, het bestuur ener kamercentrale of het hoofdbestuur kan in individuele gevallen gehele of gedeeltelijke vrijstelling van contributie verlenen, indien daarvoor termen aanwezig zijn.

Toelichting:

Niet duidelijk is wat werd bedoeld met „in het belang der partij” terwijl wel duidelijk behoort vast te staan dat dispensatie alleen in individuele gevallen verleend mag worden.

Artikel 38 (nieuwe tekst):

1. Het hoofdbestuur draagt er zorg voor dat jaarlijks zoveel mogelijk voor 1

februari de contributies der leden die op 1 januari lid waren, worden geïnd. De leden die niet voor 1 februari hun contributie hebben voldaan ontvangen nog een tweetal aanmaningen, waarvan de tweede door het hoofdbestuur kan worden verhoogd met kosten.

2. Het hoofdbestuur draagt van de ontvangen contributies jaarlijks voor 1 mei door de algemene vergadering vast te stellen gedeelten af aan de afdelingen en aan de kamercentrales tot welke de leden van wie de contributies zijn ontvangen, behoren. Dit gedeelte kan voor de afdelingen die samenvallen met een kamercentrale, anders zijn dan voor de overige afdelingen. Dit gedeelte kan voor de leden die uitsluitend tot een kamercentrale behoren eveneens anders zijn dan voor de leden die behoren tot een afdeling.

3. ongewijzigd.

Artikel 39 (nieuwe tekst):

De algemene vergadering van de partij zendt jaarlijks tenminste eenmaal aan de besturen van de afdelingen en de kamercentrales een opgave van de leden dier afdelingen en kamercentrales.

Toelichting:

De oude tekst kan vervallen omdat de betaling aan de kamercentrales nu is geregeld in het nieuwe artikel 38, tweede lid. De nieuwe tekst maakt het mogelijk dat de afdelingen een volledig overzicht hebben van hun leden en aan de hand daarvan hun stemmenaantal in de algemene vergaderingen en in de centrale vergaderingen van de kamercentrale en de statencentrale kunnen bepalen.

Artikel 40:

Elke afdeling en elke kamercentrale zendt jaarlijks voor 1 maart aan de algemeen secretaris van de partij een exemplaar van de rekening en verantwoording van de penningmeester der afdeling onderscheidenlijk der kamercentrale.

Toelichting:

Nu de contributie centraal wordt geïnd, kunnen de afdelingssecretarissen niet meer het ledental opgeven, maar dient het omgekeerde te geschieden (artikel 39 nieuw). Het is wel van belang dat de rekening en verantwoording — ook van de centrales — wordt toegezonden aan de algemeen secretaris. Hierdoor kan een beter inzicht worden verkregen bij het voorstellen van afdrachtregelingen.

Artikel 47, derde en vierde lid:

Deze leden van artikel 47 vervallen per 1 januari 1972.

Toelichting:

Zie de toelichting op de wijziging van artikel 15, vijfde lid van de statuten.

Overgangsbepalingen:

1. de wijzigingen in de statuten en het huishoudelijk reglement, waartoe door de algemene vergadering op 28 en 29 maart 1969 is besloten, treden in werking op 1 januari 1970, voor zover alsdan koninklijke goedkeuring is verleend.

2. de schrapping van artikel 15, vijfde lid, en de vernummering van het zesde en zevende lid van de statuten, en de schrapping van artikel 47, derde en vierde lid, treden in werking op 1 januari 1972.

3. Het hoofdbestuur is gemachtigd zodanige redactionele wijzigingen in de gewijzigde artikelen der statuten aan te brengen als noodzakelijk zal blijken te zijn ter verkrijging van de koninklijke goedkeuring dezer gewijzigde bepalingen.

4. De reglementen van de afdelingen en kamercentrales dienen voor 1 januari 1970 te zijn aangepast aan de gewijzigde bepalingen van de statuten en het huishoudelijk reglement. Voor zover die wijziging niet is aangebracht, vervallen de ongewijzigde artikelen en worden de reglementen uitgelegd in overeenstemming met de statuten en het huishoudelijk reglement van de partij.

EEN PARTIJTJE LIBRE

CITAAT UIT HET VOORWOORD:

Het zijn wat losse persoonlijke notities over de V.V.D., de partijvernieuwing, de democratie in bestuur en maatschappij geworden. Over mijn eigen partij ga ik niet „hoera” roepen, daarvoor ben ik te verdacht. Overigens ligt het liberalen niet zlehzelf op de borst te slaan en de eigen ideeën briljant te vinden. Een beetje meer relativeren in de politiek, bereid zijn naar anderen te luisteren en af en toe ook eens om jezelf kunnen lachen, zonder de ernst van de zaken waar het in de samenleving om gaat te vergeten, zou een bijdrage tot politieke vernieuwing zijn, waar we wat aan zouden kunnen hebben.

U kunt dit openhartig boekje (87 pagina's), dat u in één adem uitleest bestellen door f 3,95 over te maken op postgiro 10303 ten name van NRC-Tijdschriftenuitgeverij, Rotterdam. Op het bijstrookje vermelden: „Libre”.

een
verfrissend
politiek
boekje
door Hans Wiegel

Kandidaatstelling leden van de Tweede Kamer

(Bijlage bij punt 14 van de agenda voor de jaarlijkse algemene vergadering)

Nadat de commissie tot herziening van het reglement op de kandidaatstelling voor leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal op 22 oktober 1968 in een interim-rapport had gerapporteerd over de voorstellen van de afdelingen Amsterdam, Apeldoorn, Ede en Loosdrecht, heeft zij verder beraadslaagd over in het reglement op de kandidaatstelling voor leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal voor te stellen wijzigingen. Haar bevindingen zijn in het hieronder afgedrukte rapport neergelegd.

Het interim-rapport van 22 oktober 1968 is toegezonden aan de leden van de partijraad en aan de vier afdelingen die de daarin behandelde voorstellen hadden ingediend. Ter zake van die voorstellen heeft de commissie unaniem tot verwerping geadviseerd. De afdeling Ede heeft bericht haar voorstel te handhaven. Het bestuur van de afdeling Apeldoorn overweegt intrekking van haar voorstel. Van de afdelingen Amsterdam en Loosdrecht is nog geen reactie ontvangen.

Voorgestelde wijzigingen

De commissie bespreekt in haar rapport eerst de wijzigingen die zij in het reglement voorstelt. Deze bespreking wordt gevolgd door een nieuwe tekst van het reglement (zie pag. 10), waarbij zo min mogelijk is afgeweken van de oude tekst.

De voorgestelde wijzigingen zijn:

1. Verbetering van de informatie van de afdelingen, kamercentrales en verkiezingsraad door

a. de afdelingen en kamercentrales tijdig te doen weten welke zittende kamerleden al of niet voor herverkiezing in aanmerking wensen te komen (art. 1);

b. de groslijst in twee gedeelten te splitsen: voorlopige kandidaten die wel en voorlopige kandidaten die niet bereid zijn op een verkiesbare plaats gekandideerd te worden. Van de eerste groep worden meer personalia gepubliceerd, volgens een vast model dat door de voorlopige kandidaat medeondertekend moet worden (art. 2 en 3);

c. het opstellen van een overzicht voor de verkiezingsraad, waarin het „gewogen gemiddelde” van de door de kamercentrales gestelde kandidaten is vermeld (art. 6, lid 1, a).

2. Verbetering van de informatie van de zittende Kamerleden, door

a. hun de uitslagen van de stemmingen in de kamercentrales toe te zenden (art. 5, lid 5);

b. hun het overzicht met de „gewogen gemiddelden” toe te zenden (art. 6, lid 2, c).

3. Verbetering van de mogelijkheid voor de zittende Kamerleden een beroep te doen op de verkiezingsraad.

Dit wordt bereikt door hun de gelegenheid te geven in de verkiezingsraad het woord te voeren voordat de verkiezingsraad beslist, in plaats van daarna. De zittende kamerleden hebben voldoende inzicht verkregen in hun kansen, doordat hun de voorlopige kandidatenlijsten van de kamercentrales en het overzicht van de „gewogen gemiddelden” is toegezonden. Zij kunnen dan hun conclusies trekken. Een der conclusies zou kunnen zijn dat het gewenst is in de verkiezingsraad het woord te voeren (art. 6, lid 4 en art. 7, lid 2). De tweede vergadering van de verkiezingsraad kan dan vervallen. De mogelijkheid een beroep te doen op de algemene vergadering blijft gehandhaafd.

4. Wijziging der termijnen.

Mede door het vervallen van de tweede vergadering van de verkiezingsraad kan een opschuiving van enkele termijnen worden bewerkstelligd. De aanvang van de procedure blijft voor de afdelingen weliswaar ongewijzigd (opgeven van namen voor de groslijst in april van het jaar, voorafgaand aan de periodieke verkiezingen), maar de kandidaatstellingsvergadering van de afdelingen kan van juni worden verschoven naar september. Op een dergelijke opschuiving is herhaaldelijk aangedrongen. De kamercentrales vergaderen dan in oktober in plaats van vóór 15 september; het hoofdbestuur bepaalt zijn standpunt in november in plaats van in oktober en de verkiezingsraad vergadert op de tweede zaterdag van december in plaats van op de tweede zaterdag van november. De buitengewone algemene vergadering blijft gehandhaafd in januari, zodat daarna voldoende tijd blijft bestaan voor de administratieve

voorbereidingen, verbonden aan het indienen van de kandidatenlijsten (vgl. art. 4, 5, 6, 7 en 8).

5. Wijziging in de stemprocedure.

a. Nadat de commissie besloot het vereiste van een 2/3 meerderheid in de algemene vergadering niet te schrappen; heeft zij wel gemeend in twee lacunes te moeten voorzien.

b. De eerste lacune is dat niet was geregeld hoe beslist zou moeten worden, wanneer uit de algemene vergadering twee of meer tegenkandidaten tegen een door de verkiezingsraad gestelde kandidaat naar voren komen. De commissie verhef de bestaande praktijk tot regel (art. 8, lid 3).

c. De tweede lacune is dat de mogelijkheid niet bestond een door de algemene vergadering van de voordracht van de verkiezingsraad weggestemde voorlopige kandidaat op de volgende plaats op te voeren, zonder 2/3 meerderheid. De commissie stelt voor dat — nadat een kandidaat op de door de verkiezingsraad voorgestelde lijst is toegevoegd — de algemene vergadering met gewone meerderheid van stemmen kan besluiten dat alle voorlopige kandidaten, met inbegrip van de afgestemde voorlopige kandidaat, een plaats kunnen opschuiven, waardoor de laatste kandidaat afvalt. Dit zal voor vele afgevaardigden de beslissing vereenvoudigen, omdat het steunen van een kandidaat die tegen het advies van de verkiezingsraad wordt voorgesteld uit de algemene vergadering, dan minder desastreuze gevolgen behoeft te hebben voor de door de verkiezingsraad aanbevolen kandidaat. Deze kan immers vervolgens een plaats zakken, als een gewone meerderheid van de algemene vergadering dat wenst.

d. Voorts werd de mogelijkheid geschapen tot stemming bij handopsteken of door inlevering van stembriefjes te besluiten (art. 7, lid 6 en art. 9).

Conclusie

De commissie meent met het voorstellen van deze wijzigingen te hebben voldaan aan haar opdracht „het bestaande reglement op de kandidaatstelling van leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal aan een nauwkeurig onderzoek te onderwerpen vanuit technisch, praktisch en ethisch gezichtspunt.”

Niet overgenomen voorstellen

De commissie heeft een aantal van de door sommige afdelingen en kamercentrales op uitnodiging van de commissie gedane suggesties niet overgenomen. Zij heeft deze besluiten pas genomen na uitvoerige overweging. Voor de aandacht die aan deze voorstellen is gegeven stond mede borg het feit dat de oorspronkelijke commissie later is uitgebreid met een aantal vertegenwoordigers uit de kamercentrales en afdelingen, die de desbetreffende voorstellen hadden gedaan. De commissie legt hieronder kort verantwoording af van haar afwijzende adviezen.

Kamercentrale Den Helder:

Deze wenste dat strikt de hand werd gehouden aan het vereiste van schriftelijke stemmingen. Het had daaraan in het verleden ontbroken. Deze laatste constatering acht de commissie juist. Aangezien de commissie meende dat in

Samenstelling commissie

De commissie tot herziening van het reglement op de kandidaatstelling voor leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal is als volgt samengesteld: mr. F. Korthals Altes (Rotterdam), voorzitter en rapporteur, mevrouw T. Wierda-Haanstra (Katwijk), drs. G. M. V. van Aardenne (Dordrecht), A. Bos (Apeldoorn), A. E. J. Modderman (Den Haag), dr. A. J. Vis (Bussum) en P. C. Vogely (Diepenheim), leden.

het verleden om praktische redenen van de reglementaire voorschriften was afgeweken — hetwelk uiteraard een onjuiste handelwijze is — heeft de commissie voorgesteld deze onjuiste praktijk te wettigen. De redactie is zo gekozen dat de vergadering zelf beslist over de wijze van stemming. De commissie wil in dit verband nader toelichten waarom zij heeft voorgesteld dat desgewenst ook kan worden gestemd door middel van inlevering van stembriefjes bij verschillende stembureaus. De praktijk te Maastricht en te Hilversum heeft geleerd dat daardoor een zeer grote tijdsbesparing wordt verkregen. Zij acht dit van groot belang, omdat een vlotter verloop van de vergaderingen de afgevaardigden die van ver zijn gekomen, in staat stelt de gehele vergadering bij te wonen. De ongelukkige stemoverdracht aan het eind van de vergadering, waarbij weinigen voor velen beslissen, wordt daardoor voorkomen. Zij acht dit belang aanzienlijk groter dan het door haar als betrekkelijk geoordeelde belang van een geheime schriftelijke stemming.

Afdelingen Amsterdam, Apeldoorn, Ede en Loosdrecht:

Deze voorstellen zijn uitvoerig gemotiveerd bestreden in het genoemde interim-rapport.

Kamercentrale Dordrecht:

Deze kamercentrale heeft „enige richtlijnen” gegeven voor een geheel nieuwe procedure. De groslijst zou meer gegevens dienen te bevatten. Aan dit verlangen heeft de commissie voldaan. Vervolgens zou een college van wijze mannen een eerste voorlopige kandidatenlijst moeten opstellen, die als richtlijn dient voor de ledenvergaderingen van de afdelingen. De kamercentrales dienen lijsten op te stellen die een „gewogen gemiddelde” behelzen van de van de afdelingen ontvangen lijsten. Het hoofdbestuur doet hetzelfde met de van de kamercentrales ontvangen lijsten. De algemene vergadering zou deze lijst met 3/4 meerderheid mogen wijzigen.

De commissie heeft tegen een dergelijk systeem bezwaren, omdat na de discussie in de afdelingen, verder geen beïnvloeding meer mogelijk is. De commissie acht het juist gewenst dat door de discussie van onderaf tot een gezamenlijk resultaat wordt gekomen. Een nadeel van het door Dordrecht voorgestelde systeem is dat een afdeling op een eenmaal — in een vroeg stadium — genomen beslissing niet meer kan terugkomen. Grote afdelingen — wier stem zwaar telt — zouden ook het eindresultaat onredelijk kunnen beïnvloeden door „eigen” kandidaten zeer hoog te plaatsen. Het plaats voor plaats stemmen, waarbij de stemgerechtigden precies weten wie reeds wel en niet verkozen zijn, biedt de enige mogelijkheid tot het samenstellen van een evenwichtige fractie.

Kamercentrale Zwolle:

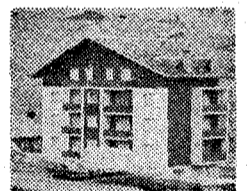
Deze vraagt adviezen van de fractievoorzitter omtrent het gewenste aantal kwaliteitszetels. De commissie meent niet terug te moeten komen op de ter zake reeds door de algemene vergadering (Amsterdam, 1966) verworpen voorstellen, hoewel sommige leden daarvan voorstanders zijn. Overigens wenst Zwolle handhaving van de procedure, maar uitbreiding van de gegevens

in de groslijst. Aan deze wensen heeft de commissie gevolg gegeven.

Kamercentrale Noord-Brabant:

Deze centrale vraagt ook meer informatie, speciaal ten aanzien van zittende leden. De commissie meent aan de wens om meer informatie tegemoet te zijn gekomen en meent dat door de tegenwoordigheid van de fractievoorzitter in de vergadering van de verkiezingsraad en door een kritische instelling van de leden van de verkiezingsraad voldoende waarborgen aanwezig zijn voor een juiste beoordeling van de zittende kamerleden. Een speciale beoordelingscommissie, die deze centrale wenst, acht de commissie — evenals ter zake van de Dordtse voorstellen in dezen — ongewenst. Een dergelijke commissie zal zich een zeer groot gezag toegekend zien. De commissie acht het beter dat een dergelijk groot gezag ten hoogste aan de verkiezingsraad wordt toegekend. Deze raad immers is breed samengesteld terwijl de leden ervan hun gezag ontleen aan het vertrouwen dat de hen benoemde colleges — algemene vergadering en centrale vergaderingen t.a.v. hoofdbestuur; centrale vergaderingen t.a.v. de 15 benoemde leden; provinciale staten t.a.v. leden van de Eerste-Kamerfractie — in hen hebben gesteld. Bovendien zal een kleine commissie door de zittende leden van de Tweede-Kamerfractie vermoedelijk weinig aantrekkelijk gevonden worden.

Alle door centrales en afdelingen ingediende suggesties in aanmerking genomen acht de commissie het volstrekt verantwoord de huidige procedure in beginsel te handhaven doch daarin een aantal wijzigingen aan te brengen. Dienovereenkomstig heeft de commissie gehandeld door een nieuwe tekst voor het reglement te ontwerpen, die men vindt afgedrukt op pagina 10 van dit blad.

STOP EEN VAKANTIEHUIS IN UW KOFFER

RENTAHOME heeft in de mooiste streken van Europa bungalows te huur, die alles hebben wat uw huis in Nederland niet heeft.

GRATIS FOTO-CATALOGUS

Via onderstaande bon krijgt u die toegezonden. U vindt daarin alle RENTAHOME bungalows, chalets en appartementen. Bovendien leest u in de catalogus hoe u één of meerdere bungalows op zicht kunt krijgen.

CATALOGUS-COUPON

De heer: _____

Adres: _____

verzoekt om toezending van RENTAHOME catalogus met bungalows, chalets en appartementen.

RENTAHOME

Geldropseweg 80
EINDHOVEN
Tel. (040) 17084

Kandidaatstelling leden van de Tweede Kamer

Ontwerp voor nieuw reglement

(Vervolg van bijlage bij punt 14 van de agenda voor de jaarlijkse algemene vergadering)

Artikel 1 (nieuw)

1. Voor 1 april van het jaar, voorafgaande aan dat waarin de periodieke verkiezingen voor de Tweede Kamer der Staten-generaal zullen worden gehouden, vraagt het hoofdbestuur aan de leden van de partij die de functie van minister of staatssecretaris vervullen en de leden van de partij die zitting hebben in de Tweede Kamer, of zij bereid zijn een voorlopige kandidatuur voor de te verkiezen Tweede Kamer in overweging te nemen.

2. Uiterlijk op 1 april bericht het hoofdbestuur aan de besturen van de afdelingen en kamercentrales welke antwoorden het op deze vraag heeft ontvangen.

Artikel 2 (vgl. artikel 1 oud)

1. Tussen 1 april en 1 mei wordt in elke afdeling een ledenvergadering gehouden ten einde voorlopige kandidaten te stellen, van wie zij de personalia door volledige invulling van een formulier volgens bij dit reglement behorend model voor 1 mei aan het hoofdbestuur opgeven.

2. Elk ingezonden formulier behoort te zijn ondertekend door de voorzitter of door de secretaris van de afdeling alsmede, indien het een voorlopige kandidaat betreft die geen minister of staatssecretaris is of die geen zitting heeft in de Tweede Kamer, door de voorlopige kandidaat zelf.

3. Ook het hoofdbestuur is bevoegd tot voorlopige kandidaatstelling.

4. Slechts zij die lid zijn van de partij, kunnen als voorlopige kandidaat gesteld worden.

Artikel 3 (vgl. art. 3 oud; art. 2 oud vervalt)

1. Voor 1 juni zendt het hoofdbestuur aan de besturen van de afdelingen een groslijst van voorlopige kandidaten voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer, welke groslijst afzonderlijk bevat:

a. een alfabetische opgave van de namen en andere personalia van hen die door het hoofdbestuur en/of door de ledenvergaderingen van de afdelingen als voorlopige kandidaten zijn opgegeven en zich bereid verklaard hebben een kandidatuur voor een naar de mening van het hoofdbestuur verkiesbare plaats in overweging te nemen, en

b. een alfabetische opgave van de namen, adressen, beroepen en leeftijden van hen die door het hoofdbestuur en/of door de ledenvergaderingen van de afdelingen als voorlopige kandidaten zijn opgegeven en zich bereid verklaard hebben een kandidatuur voor een naar de mening van het hoofdbestuur niet-verkiesbare plaats in overweging te nemen.

2. Tegelijk met de groslijst zendt het hoofdbestuur aan de besturen van de afdelingen en kamercentrales een advies over de technische inrichting van de kandidatenlijsten.

Artikel 4 (vgl. art. 4 oud)

1. Voor 15 september wordt in elke afdeling een ledenvergadering gehouden. Bij de oproeping voor deze ledenvergadering worden aan de leden het advies van het hoofdbestuur en de groslijst van voorlopige kandidaten toegezonden, tenzij deze reeds eerder door publikatie in het partij-organen ter kennis van de leden zijn gebracht.

2. In die vergadering wordt uit de groslijst naar volgorde van voorkeur een lijst samengesteld van personen, die men in aanmerking wenst te doen komen voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer. Deze lijst bevat ten hoogste dertig namen.

3. Deze lijst wordt samengesteld en de volgorde van voorkeur wordt bepaald, door over de bezetting van iedere plaats afzonderlijk te besluiten overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 47, 49 en 50 van het huishoudelijk reglement van de partij. Hierbij wordt in artikel 49, eerste lid van het huishoudelijk reglement in plaats van „functie” gelezen „plaats op de lijst”.

4. Van de in deze vergadering genomen besluiten wordt proces-verbaal opgemaakt volgens een door het hoofdbestuur vast te stellen model. Dit proces-verbaal wordt zo spoedig mogelijk,

doch uiterlijk op 20 september, toegezonden aan het hoofdbestuur en aan het bestuur van de kamercentrale waartoe de afdeling behoort.

5. In deze vergadering worden tevens één of meer afgevaardigden naar de centralevergadering van de kamercentrale gekozen.

Artikel 5 (zie art. 5 oud)

1. Voor 31 oktober wordt in elke kamercentrale een centralevergadering gehouden, die in afwijking van het bepaalde in artikel 20, tweede lid, van het huishoudelijk reglement ten minste vier weken te voren moet worden uitgeschreven. Bij de oproeping voor deze vergadering wordt gevoegd:

a. een overzicht van de volgens artikel 4 van dit reglement in de afdelingen die tot de kamercentrale behoren, samengestelde lijsten, en
b. een advies van het bestuur van de kamercentrale

2. In deze vergadering wordt naar voorkeur van een lijst samengesteld van personen, die men in aanmerking wenst te doen komen om op de definitieve kandidatenlijst in de kamercentrale te worden opgenomen. Deze lijst mag ten hoogste dertig namen bevatten.

3. Gestemd wordt met inachtneming van het bepaalde in artikel 15, tweede lid, van het huishoudelijk reglement van de partij en overigens overeenkomstig hetgeen bepaald is in het derde lid van artikel 4 van dit reglement.

4. Van de in deze vergadering genomen besluiten wordt proces-verbaal opgemaakt volgens een door het hoofdbestuur vast te stellen model. Dit proces-verbaal wordt zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 31 oktober, toegezonden aan het hoofdbestuur.

5. Het hoofdbestuur brengt de aldus door de centralevergaderingen van de kamercentrale samengestelde lijsten zo

spoedig mogelijk na binnenkomst ter kennis van de leden van de partij die zitting hebben in de Tweede Kamer, voor zover zij zich hebben bereid verklaard een kandidatuur in overweging te nemen.

Artikel 6 (vgl. art. 6 oud)

1. Aan de hand van de ingekomen lijsten van de kamercentrales maakt het hoofdbestuur voor 15 november op:

a. een overzicht van de door de centralevergaderingen van de kamercentrales samengestelde lijsten, waarbij achter de kandidaten die voor de eerste 25 plaatsen zijn vermeld, tevens wordt aangegeven de rangorde die hun in elke kamercentrale is toegekend alsmede de gemiddelde rangorde die kan worden berekend uit deze lijsten gezamenlijk; bij de berekening van dit gemiddelde wordt in aanmerking genomen het getal der afgevaardigden van elke kamercentrale, waarmee deze krachtens het bepaalde in artikel 7, tweede lid, sub b, in de verkiezingsraad vertegenwoordigd mag zijn;

b. een voorlopig ontwerp van de eventueel te maken combinaties van kieskringen;

c. een voorlopig ontwerp van de in de verschillende kieskringen en/of combinaties van kieskringen in te dienen kandidatenlijsten.

2. De in het eerste lid genoemde stukken worden onverwijld toegezonden aan:

a. de leden van de in artikel 7 genoemde verkiezingsraad;
b. de besturen van de afdelingen en de kamercentrales en
c. de leden van de partij die zitting hebben in de Tweede Kamer, voor zover zij zich bereid verklaard hebben een kandidatuur in overweging te nemen.

3. De besturen van de afdelingen en van de kamercentrales kunnen voor 1 december opmerkingen over de in het eerste lid sub b en c genoemde voorlopige ontwerpen aan de verkiezingsraad toezenden.

4. De in het tweede lid, onder c, bedoelde leden van de Tweede Kamer kunnen voor 1 december aan de verkiezingsraad mededelen dat zij in de vergadering van de verkiezingsraad het woord wensen te voeren.

Artikel 7 (vgl. art. 7 oud)

1. Op de tweede zaterdag van december komt de verkiezingsraad bijeen

2. De verkiezingsraad bestaat uit:
a. de leden van de partijraad, welke voorzitter — en bij diens ontstentenis of verhindering ondervoorzitter — de verkiezingsraad presideert;

b. afgevaardigden der kamercentrales, waarvan het aantal aldus wordt vastgesteld, dat de centralevergadering van iedere kamercentrale zoveel leden afvaardigt, dat met inbegrip van de in artikel 31, onder f, van het huishoudelijk reglement bedoelde leden van de partijraad, voor elke bij de laatste Tweede Kamerverkiezingen in haar kieskring behaalde tienduizend stemmen één lid in de verkiezingsraad zitting heeft.

3. In deze vergadering wordt eerst telkens afzonderlijk gelegenheid gegeven aan de leden van de Tweede Kamer die de in artikel 6, vierde lid, bedoelde mededeling hebben gedaan, het woord te voeren en die inlichtingen te geven waarom de verkiezingsraad vraagt. Nadat aldus de leden van de Tweede Kamer die de in artikel 6, vierde lid bedoelde mededeling hebben gedaan, het woord hebben gevoerd en desgevraagd inlichtingen hebben gegeven, worden vastgesteld:

a. een schema van de eventueel te maken combinaties van kieskringen, en

b. de in de verschillende kieskringen in te dienen kandidatenlijsten.

4. Alle besluiten van de verkiezingsraad worden genomen met meerderheid van stemmen; elk lid brengt één stem uit.

5. Tot het deelnemen aan de besprekingen en aan de stemmingen zijn slechts die leden van de verkiezingsraad bevoegd, die vóór de opening van de vergadering de presentielijst hebben getekend.

6. De besluiten van de verkiezingsraad worden volgens beslissing van de vergadering genomen hetzij bij schriftelijke stemming, hetzij bij handopsteken, hetzij door inlevering van stembriefjes bij verschillende stembureaus; art. 4, derde lid van dit reglement is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 8 (vgl. art. 9 oud, art. 8 oud vervalt)

1. Tussen 1 en 31 januari wordt een algemene vergadering gehouden ter bespreking van de in het vorige artikel bedoelde besluiten van de verkiezingsraad.

2. De algemene vergadering kan met een meerderheid van 2/3 der uitgebrachte geldige stemmen wijziging brengen in de besluiten van de verkiezingsraad, genoemd in art. 7, derde lid, onder a en b. Zij stelt de in te dienen kandidatenlijsten — al dan niet gewijzigd — definitief vast.

3. Indien voor een bepaalde plaats meer dan één andere voorlopige kandidaat wordt voorgedragen in de plaats van de voorlopige kandidaat die is opgenomen in het besluit van de verkiezingsraad, dan wordt eerst bij gewone meerderheid van stemmen beslist welke van deze andere voorlopige kandidaten uiteindelijk overeenkomstig de bepaling van het vorige lid in stemming wordt gebracht tegen de voorlopige kandidaat die is vermeld in het besluit van de verkiezingsraad. Op deze stemming is artikel 49 van het huishoudelijk reglement van toepassing, behoudens de uitzondering daarop, vervat in artikel 9 van dit reglement.

(Vervolg op pag. 11)

Model voor het aanmeldingsformulier voor voorlopige kandidaatstelling

1. Naam:
2. Voorletters en evt. titel:
3. Adres:
4. Woonplaats:
5. Lid van de afdeling:
6. Geboortedatum:
7. Opleiding na lagere school:
8. Beroepsmatig uitgeoefende functies gedurende de laatste 10 jaar:
9. Politieke activiteiten gedurende de laatste 10 jaar:
10. Andere maatschappelijke activiteiten gedurende de laatste 10 jaar:

Namens de afdeling

(handtekening)

In te vullen door de voorlopige kandidaat:

1. De voorlopige kandidaat verklaart zich door mede-ondertekening voorlopig bereid voor de VVD een kandidatuur voor de Tweede Kamer te aanvaarden op

een verkiesbare plaats

een niet-verkiesbare plaats

2. De voorlopige kandidaat meent dat de hieronder aangekruiste onderwerpen hem/haar het beste liggen:

- a. algemene politiek
- b. buitenlandse zaken
- c. binnenlandse zaken
- d. onderwijs en wetenschappen
- e. sociale zaken en volksgezondheid
- f. cultuur
- g. maatschappelijk werk
- h. defensie
- i. financiën
- j. economische zaken
- k. justitie
- l. volkshuisvesting
- m. ruimtelijke ordening
- n. verkeer en waterstaat
- o. landbouw en visserij
- p. ....
- q. ....

19.....

(handtekening van de voorlopige kandidaat)

Kandidaatstelling prov. staten en gemeenteraden

(Bijlage bij punt 15 van de agenda voor de jaarlijkse algemene vergadering)

Naar aanleiding van enkele vragen en moeilijkheden die bij de kandidaatstelling voor de Provinciale Staten en voor de Gemeenteraden in 1966 zijn gerezen, heeft de commissie inzake de herziening van de reglementen enige artikelen in de desbetreffende reglementen nader bezien. De commissie komt tot de volgende wijzigingsvoorstellen.

A Reglement op de kandidaatstelling voor leden van de Provinciale Staten in de provincies Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel, Groningen, Drenthe en Limburg.

ARTIKEL 4:

Vóór 1 december worden centralevergaderingen van de kamercentrales gehouden ter bespreking van de door de statencentrales ingediende voorlopige kandidatenlijsten en ter vaststelling van een advies, zowel over de wenselijkheid van combinatie van alle of enige provinciale kieskringen als over de volgorde der kandidaten.

ARTIKEL 7, LID 1:

Vóór 1 februari daaraanvolgende worden centralevergaderingen van de kamercentrales gehouden om de kandidatenlijsten vast te stellen. Verder ongewijzigd.

B Reglement op de kandidaatstelling voor leden van de Provinciale Staten in de provincies Noord-Brabant, Gelderland, Zuid- en Noord-Holland.

ARTIKEL 4:

1. Vóór 1 december worden centralevergaderingen van de kamercentrales en van de in het derde lid genoemde

gecombineerde kamercentrales gehouden ter bespreking van de door de statencentrales ingediende voorlopige kandidatenlijsten en ter vaststelling van een advies, zowel over de wenselijkheid van combinatie van alle of enige provinciale kieskringen als over de volgorde der kandidaten.

2. Indien in de provincies Noord-Brabant en/of Gelderland meer dan één kamercentrale bestaat, vergaderen de kamercentrales in iedere provincie gezamenlijk en wel onderscheidenlijk onder leiding van de voorzitter van de kamercentrale 's-Hertogenbosch en de voorzitter van de kamercentrale Arnhem.

3. In de provincies Zuid- en Noord-Holland wordt voor de krachtens dit reglement aan de kamercentrales in de provincie opgedragen werkzaamheden een gecombineerde kamercentrale gevormd, waarin het stemrecht wordt uitgeoefend door de voorzitters en secretarissen van de kamercentrales of hun vervangers, benevens door drie afgevaardigden van iedere statencentrale. De vergaderingen staan onderscheidenlijk onder leiding van de voorzitter van de kamercentrale Amsterdam en de voorzitter van de kamercentrale 's-Gravenhage. De leden van de afdelingen, die behoren tot de kamercentrales die de gecombineerde kamercentrale vormen, hebben het recht de centralevergaderingen van de gecombineerde kamercentrale bij te wonen en aan de beraadslagingen deel te nemen.

ARTIKEL 7, LID 1:

Vóór 1 februari daaraanvolgende wor-

den centralevergaderingen van de kamercentrales en van de gecombineerde kamercentrales gehouden om de kandidatenlijsten vast te stellen.

Verder ongewijzigd.

C Reglement op de kandidaatstelling voor leden van de gemeenteraden.

ARTIKEL 6, LID 1, EERSTE ZIN:

Bij het vaststellen van de kandidatenlijst worden de navolgende regelen in acht genomen:

Verder ongewijzigd.

ARTIKEL 6, LID 2:

Het dagelijks bestuur van de partij kan op grond van een met redenen omkleed verzoek afwijkingen van de in het eerste lid genoemde regelen toestaan.

ARTIKEL 7, NIEUW LID 3:

Een verklaring, als bedoeld in het tweede lid, kan niet meer worden herroepen, zodra de kandidaatstelling aan de orde is gesteld, tenzij de vergadering met tweederde der geldig uitgebrachte stemmen toestemming verleent de verklaring te herroepen.

Toelichting:

De aanhef van de artikelen 4 en 7 van de reglementen op de kandidaatstelling voor leden van de Provinciale Staten is gewijzigd om een eensluidende redactie tot stand te brengen.

De verdere wijzigingen van artikel 4 worden voorgesteld, omdat in het verleden de vraag is gerezen of de centralevergaderingen van de gecombineerde kamercentrale wel toegankelijk waren voor de leden van de afdelingen, die behoren tot de kamercentrales waar-

door de gecombineerde kamercentrale wordt gevormd. Gezien de bepaling in artikel 11 van de statuten meent de commissie deze vraag bevestigend te moeten beantwoorden en door het voorstellen van bovenvermelde gewijzigde tekst over deze bevestigende beantwoording in de toekomst geen onzekerheid meer te mogen laten bestaan.

Bij de kandidaatstelling voor de gemeenteraden in 1966 is het wel voorgekomen dat met de voorschriften van het reglement op de kandidaatstelling voor leden van de gemeenteraden de hand is gelicht, waardoor conflictsituaties onstonden. De commissie heeft gemeend geen enkele onzekerheid te mogen laten bestaan over de vraag of de procedure, zoals deze is vervat in artikel 6, eerste lid, van dit reglement, volstrekt bindend is. Anderzijds meent de commissie dat het dagelijks bestuur ontheffing moet kunnen verlenen, wanneer deze stringente voorschriften tot moeilijkheden leiden.

De wijziging van artikel 7 wordt voorgesteld, omdat het is voorgekomen dat leden van afdelingen, die aanvankelijk verklaard hadden niet in aanmerking te willen komen voor kandidering op een verkiesbare plaats, eerst aan de discussies deelnamen en vervolgens zich toch nog bereid verklaarden een kandidatuur voor een verkiesbare plaats te aanvaarden. De commissie acht een dergelijke handelwijze onjuist, doch wil wel de mogelijkheid inbouwen dat een duidelijke meerderheid van de ledenvergadering een beroep kan doen op een lid om zich toch nog beschikbaar te stellen.

Het hoofdbestuur heeft deze voorstellen van de commissie overgenomen.

Ontwerp nieuw reglement

(Vervolg van pag. 10)

4. Indien overeenkomstig de bepaling van het tweede lid de algemene vergadering een voorlopige kandidaat volgens het besluit van de verkiezingsraad door een andere kandidaat heeft vervangen, kan de algemene vergadering vervolgens met gewone meerderheid van stemmen besluiten dat alle verdere voorlopige kandidaten, met inbegrip van de vervangen kandidaat, met één plaats op de lijst opschuiven, met dien verstande dat de laatste kandidaat afvalt. Vervolgens wordt de stemming plaats voor plaats, overeenkomstig het bepaalde in het tweede lid, voortgezet.

5. Indien niet besloten wordt tot het indienen van één gelijklopende lijst in alle kieskringen, zullen alle in te dienen niet-gelijklopende lijsten tot één lijstengroep worden verbonden, tenzij het hoofdbestuur anders beslist.

Artikel 9 (nieuw)

De algemene vergadering kan besluiten dat de schriftelijke stemming wordt vervangen door een stemming door middel van stembriefjes die bij verschillende stembureaus worden ingediend of door een stemming bij handopsteken, welke laatste stemming slechts rechtsgeldig is wanneer zowel het dagelijks bestuur als de voorstellers van de in stemming gebrachte kandidaat van oordeel zijn, dat de uitslag van de stemming duidelijk is.

Artikel 10 (vgl. art. 10 oud)

1. Van hen, die door de algemene vergadering kandidaat zijn gesteld, wordt door het hoofdbestuur een schriftelijke verklaring gevraagd, dat zij bereid zijn alle hun toegekende plaatsen op de kandidatenlijsten te aanvaarden.

2. De naam van de kandidaat, die deze verklaring niet binnen de door het hoofdbestuur gestelde termijn heeft afgelegd, kan door het hoofdbestuur van alle kandidatenlijsten worden geschrapt.

3. Indien het hoofdbestuur van oordeel is, dat ten gevolge van een schrapping, als bedoeld in het vorige lid of doordat de naam van een kandidaat komt te vervallen door een andere oorzaak, niet kan worden volstaan met opschuiving van de kandidaten, doet het hoofdbestuur een voorstel tot wijziging der kandidatenlijsten aan de verkiezingsraad, die dan de bevoegdheid heeft de kandidatenlijsten, zoveel mogelijk met inachtneming van de besluiten der algemene vergadering, definitief vast te stellen.

Artikel 11 (vgl. art. 11 oud)

1. De leden van de Tweede Kamer der Staten Generaal en zij die zich overeenkomstig de bepalingen van dit reglement bereid hebben verklaard een kandidatuur voor de Tweede Kamer in overweging te nemen, alsmede hun echtgenoten en hun bloed- en aanverwanten tot en met de tweede graad, zijn uitgesloten van elke deelneming aan de voorbereiding van de kandidaatstelling voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer.

2. Zij mogen de vergaderingen van het hoofdbestuur en van de verkiezingsraad zomede de bestuurs-, centrale en ledenvergaderingen van de centrales en afdelingen, wanneer de kandidaatstelling wordt behandeld, niet bijwonen en kunnen evenmin worden afgevaardigd naar de algemene vergadering, bedoeld in artikel 8 van dit reglement.

3. Van de bepalingen van dit artikel zijn uitgezonderd:

- a. de voorzitter van de partij of hij die hem vervangt;

b. de voorzitter van de uit de leden der partij gevormde fracties in elk der Kamers der Staten Generaal of zij die hen vervangen, alsmede in voorkomend geval, zij die voorzitter zijn geweest van de fractie die als gevolg van de laatstgehouden Tweede Kamerverkiezingen uit de leden der partij in de Tweede Kamer is gevormd;

c. zij die hun schriftelijke bereidverklaring en kandidatuur voor de Tweede Kamer in overweging te nemen schriftelijk hebben ingetrokken, en zij die schriftelijk hebben verklaard alleen bereid te zijn een plaats op de kandidatenlijst te aanvaarden, welke naar de mening van het hoofdbestuur praktisch geen kans biedt op verkiezing, hetzij rechtstreeks, hetzij als plaatsvervanger, tenzij deze lid zijn van de Tweede Kamer;

d. de echtgenoten en de bloed- en aanverwanten tot en met de tweede graad van de onder a, b en c. van dit artikel genoemden;

e. zij die de in artikel 6, vierde lid, bedoelde mededeling hebben gedaan dat zij in de vergadering van de verkiezingsraad het woord wensen te voeren, alleen gedurende de tijd daartoe vereist;

f. zij die naar aanleiding van een door hen daartoe gedaan verzoek door de in artikel 8 bedoelde algemene vergadering in de gelegenheid worden gesteld inlichtingen te verstrekken, doch alleen gedurende de tijd daartoe vereist.

Artikel 12 (vgl. art. 12 oud; ongewijzigd)

Het bestuur van elke kamercentrale draagt zorg, dat op de dag der kandidaatstelling de met inachtneming der voorafgaande bepalingen vastgestelde lijst wordt ingeleverd. Het neemt tevens de nodige maatregelen ten uitvoering van het bepaalde in artikel 8, laatste lid.

Artikel 13 (vgl. art. 13 oud; ongewijzigd)

Het hoofdbestuur verricht of doet verrichten alle werkzaamheden van het bestuur ener kamercentrale in een

rijkskieskring, waar zulk een bestuur niet bestaat of waar dat bestuur in de uitvoering van dit reglement nalatig mocht zijn.

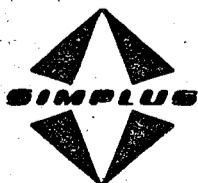
Artikel 14 (vgl. art. 14 oud; ongewijzigd)

In de rijkskieskringen, welke één gemeente omvatten en waar dus maar één afdeling bestaat, die tevens als kamercentrale fungeert, wordt gehandeld in de geest van dit reglement.

Artikel 15 (vgl. art. 15 oud)

Ingeval van tussentijdse verkiezingen voor de Tweede Kamer stelt het hoofdbestuur de te volgen procedure voor de kandidaatstelling vast, zoveel mogelijk met behoud van de bepalingen van dit reglement en met dien verstande dat de definitieve kandidatenlijsten in elk geval worden vastgesteld door de algemene vergadering van de partij.

STAAAL
KONSTRUKTIES
 Voor elk project
LATUMEBO
 ALBLASSERDAM, TEL. 01859-2647, POSTBUS 5

BRANDBEVEILING
 Officieel goedgekeurd
 Talrijke attesten

SIMPLUS N.V. DORDRECHT
 Visstraat 6-8 - Tel. 43355* (01850)